A fost odată pe Mercur

Bătrînul Crippie şedea în camera de comandă şi, încîntat, scotea sunete pătrunzătoare din vioară. Pe şesul ars de soare din jurul Centrului de forţă mercurian, globurile policrome, înţelegîndu-i parcă gîndurile, lua forma colinelor pămînteşti şi se legănau ritmic.

Pisica Matilda şedea în dulapul frigorific, cătînd supărată la plăcile de carne congelată, care atîrnau deasupra capului ei, şi mieuna moale. Sus, în cabinetul din partea superioară a camerei de fotoelemente, care constituia centrul staţiei, Cart Craig se uita nervos, peste masă, la Norman Page. La distanţă de o sută de mile, Kunt Anderson, îmbrăcat în uriaşul scafandru cu fotoelemente, privea neîncrezător spre norul cosmic.

Telefonul zbîrnîia cu insistenţă. Craig se întoarse pe scaun, ridică pirghia şi mormăi în receptor ceva.

— Kunt la aparat, şefule. Radiaţiile înăbuşeau glasul, îl făceau difuz.

— Ei, cum merge ? strigă Craig. Aţi găsit ceva ?

— Da, ceva uriaş, răspunse glasul lui Kunt.

— Unde ?

— Notează coordonatele.

Craig luă creionul şi începu să noteze repede : glasul din aparat şuiera şi pîrîia.

— Unul atît de mare n-am mai văzut, scîrţîi glasul. Totul este al naibii de încurcat. Instrumentele ni s-au stricat pur şi simplu.

— Va trebui să-l lovim cu un obuz, spuse surescitat Craig. Desigur, ne va consuma o groază de energie, dar trebuie s-o facem. Dacă chestia aia începe să se deplaseze...

Glasul lui Kunt şuiera, trosnea şi se pierdea în spaţiu, şi Craig nu mai putea distinge nici un cuvînt.

— Întoarce-te imediat ! strigă Craig.

— E primejdios... Nu vă apropiaţi de el...

Pînă la Craig ajunse glasul lui Kunt, înăbuşit de bruiaj.

— Şi mai e ceva... al dracului de nostim...

Glasul se stinse.

Craig strigă în microfon :

— Despre ce-i vorba, Kunt ? Ce este nostim ? Tăcu, deoarece deodată *şuieratul, trosniturile şi fluierăturile bruiajului* încetaseră. Craig întinse mîna stîngă spre tabloul de comandă şi apăsă o manetă. Tabloul vui sub acţiunea afluxului uriaş de energie. Acolo, pe Mercur, pentru a menţine direcţia undelor, erau necesare mari cantităţi de energie. Nu urmă nici un crîmpei de răspuns, legătura nu se restabili.

— Va să zică, s-a întîmplat ceva acolo ! Transmisia s-a întrerupt.

Craig păli şi se ridică, privind prin luminatorul cu filtru de radiaţii şesul incolor. Încă nu era cazul să se neliniştească. Trebuia să aştepte pînă la întoarcerea lui Kunt. Asta se va întîmpla curînd. Doar îi ordonase să se întoarcă imediat, iar maşinile speciale *tout-terrain* se deplasează repede.

Dar dacă Kunt nu se mai întoarce ? Dacă norul cosmic s-a deplasat ? Kunt i-a spus că nu mai văzuse unul atît de uriaş. Desigur, se întîlnesc adesea asemenea nori, trebuie să fii atent tot timpul, dar de obicei nu sînt atît de mari încît să te neliniştească. Sînt mai mult un fel de vîrtejuri mai puţin periculoase decît stînjenitoare. Trebuie numai să fii atent şi să te fereşti să intri în ele. Dar dacă un vîrtej mare ar începe să se deplaseze, el ar putea înghiţi chiar şi staţia.

Globurile s-au transformat pentru o clipă în nişte pămînteni cu săpăligi în mîini, tîrşindu-şi picioarele ; ridicau praf, săreau şi dădeau din mîini. Părea ceva absurd, ca şi sperietorile dănţuitoare.

Cîmpiile mercuriene se întindeau pînă la orizont — şesuri cu praf învolburat. Soarele albastru, strălucitor părea monstruos pe fondul negru al cerului ; limbi de flăcări purpurii izbucneau din el, răsucindu-se ca nişte braţe, ca nişte cleşti. Mercur se afla mai aproape de Soare decît celelalte planete ; îi des-

părțeau doar vreo 29 milioane de mile. Iar vîrtejurile se formau, probabil, tocmai din cauza apropierii de Soare și a erupțiilor solare. Dar poate că petele solare n-au nici o legătură cu acestea. Cine știe ?

Craig își aduse aminte de Page numai cînd acesta tuși. Craig se întoarse la masă.

— Sper, spuse Page, că nu te-ai răzgîndit. Planul acesta înseamnă foarte mult pentru mine.

Deodată Craig se mînie : cît de sîciitor era individul àsta !

— Ți-am spus o dată, mîrîi el. Ajunge ! Eu nu-mi schimb hotărîrile.

— Nu-nțeleg de ce ești împotrivă, ripostă încăpățînat Page. În fond, aceste Globuri colorate...

— Nici un fel de globuri, îl întrerupse Craig. Planul dumitale este o adevărată nebunie, ți-o poate spune oricine.

— Poziția dumitale mă miră, insistă Page. La Washington m-au încredințat...

— Puțin îmi pasă de ce te-au încredințat la Washington, urlă Craig. Ai să te-ntorci de îndată ce sosește nava cu oxigen. Și te vei întoarce fără Globuri colorate.

— N-o să pierzi nimic. Sînt gata să plătesc pentru toate serviciile.

— Sau să-ncerc să-ți explic încă o dată, spuse Craig fără să acorde atenție mitei oferite. Vreau să-nțelegi în sfîrșit : Globurile colorate sînt indigenii lui Mercur. *Ele* au apărut primele pe această planetă, ele locuiau aici cînd au venit oamenii și vor rămîne, probabil, pe Mercur și după ce oamenii îl vor părăsi. Ele nu se ating de noi și noi nu ne atingem de ele. Și le lăsăm în pace dintr-un motiv al dracului de simplu : ne este frică de ele, deoarece nu știm de ce sînt în stare dacă le-am tulbura.

Page deschise gura pentru a obiecta, dar Craig îi făcu semn cu mîna să tacă și continuă :

— Organismul lor, format din pure acumulări de energie, colectează, ca și noi, energia Soarelui. Doar că noi o primim pe căi ocolite, ca rezultat al proceselor chimice, iar ele — direct de la Soare, fapt datorită căruia sînt mai puternice decît noi. Iată aproape tot ce se spune despre ele. Mai mult nu știm nimic, cu toate că le observăm de cinci sute de ani.

— Le socotești drept ființe raționale ? întrebă ironic Page.

— De ce n-ar fi ? i-o tăie Craig. Crezi că, dacă nu putem intra în comunicație cu ele, înseamnă asta că n-au rațiune ?

Pur şi simplu nu doresc să comunice cu noi. Dacă nu ne vorbesc, nu înseamnă că nu gîndesc. Poate că inteligenţa lor n-are o bază comună cu cea umană. Poate că-l consideră pe om drept o vieţuitoare aparţinînd unei specii inferioare şi nu doresc să-şi piardă timpul cu noi.

— Ai înnebunit ! exclamă Page. Doar şi ele ne-au observat în toţi aceşti ani. Au văzut ce ştim să facem. Ne-au văzut cosmonavele. Au văzut cum am construit staţia. Au văzut cum transmitem energie pe alte planete, la distanţe de milioane de mile de Mercur.

— Just, se învoi Craig, au văzut toate astea. Dar ce impresie crezi că le-a produs ? Omul se consideră un mare constructor, dar te-ai străduit în mod deosebit să discuţi cu un păianjen, cu un graur, cu o viespe ? Pariez că nu. Deşi aceştia sînt şi ei mari constructori.

Page se răsuci supărat în fotoliu şi spuse :

— Dacă ele se află la un nivel superior, unde le sînt realizările ? Unde sînt oraşele, maşinile, civilizaţia ?

— Dar poate, presupuse Craig, că au depăşit cu mii de ani maşinile şi oraşele ? Poate că au atins acea treaptă a civilizaţiei cînd nu mai sînt necesare mecanismele ? Ciocăni cu creionul în masă. Ascultă. Aceste Sfere sînt nemuritoare. Asta este neîndoielnic. Nimic nu le poate ucide. După cum vezi, ele nu sînt corporale, sînt doar acumulări de energie. Prin aceasta s-au adaptat mediului înconjurător. Şi mai ai îndrăzneala să te gîndeşti că ai putea prinde pe vreuna. Neştiind nimic despre ele, vrei să le duci pe Pămînt şi să le prezinţi la circ sau în loc de reclamă rutieră, pentru distracţia unor gură-cască.

— *Dar oamenii vin special încoace ca să le vadă*, obiectă Page. Ştii doar asta. Iar biroul turistic le cere necontenit...

— Asta-i altceva, îl întrerupse Craig. La ele acasă se pot strîmba după pofta inimii ; nu-i treaba noastră. Dar n-avem dreptul să le scoatem de aici pentru exhibiţii terestre. Asta ar provoca o serie întreagă de neplăceri.

— Dar dacă sînt atît de-ale naibii de inteligente, izbucni Page, de ce se strîmbă aşa ? N-apuci să te gîndeşti la ceva, că ele îţi şi reprezintă gîndul... Cei mai mari mimi ai sistemului solar ! Şi nimic nu reprezintă corect... totul devine strîmb şi deformat. Asta ce-nseamnă ?

— Nu-i nimic de mirare, răspunse Craig, niciodată în creierul omului nu se nasc idei perfect închegate. Sferele colorate

le prind imediat și le dau viață. Gîndindu-te la ceva, dumneata nu-ți dai osteneala să prelucrezi gîndurile în detaliu — gîndurile îți sînt fragmentate. Ce pretenții poți avea de la Sfere? Ele culeg ceea ce le dăm și completează lipsurile după cum le vine. Și iată ce se-ntîmplă. Te gîndești la cămile și înaintea ta au și apărut cămile cu coame fluturînd, cămile cu 4 sau 5 cocoașe, un șir nesfîrșit de cămile fantastice. Și aruncînd enervat creionul, Craig urmă : și să nu-ți închipui că Globurile colorate procedează astfel ca să ne distreze. Mai curînd cred că noi avem intenția să le distrăm. Și atunci se distrează, la rîndul lor. În definitiv, nu-i exclus să ne rabde doar pentru gîndurile noastre nostime. Cînd au apărut aici prima dată oamenii, indigenii arătau ca simple globuri multicolore care se rostogoleau pe suprafața lui Mercur ; așa le și numeau pămîntenii : Globuri colorate. Apoi însă ele au început să ia forma oricărei plăsmuiri umane.

— Voi comunica la Washington, căpitane Craig, modul în care te comporți, izbucni Page.

— Dracu' să te ia, comunică ! spuse amenințător Craig. Se pare că ai uitat unde ești. Nu te afli pe Pămînt, unde prin mită, prin lingușire, prin forță omul poate obține aproape tot ce dorește. Aici este Centrul energetic de pe emisfera luminată a lui Mercur, principala sursă de energie, care alimentează toate planetele. Dacă stația se defectează, undele purtătoare de energie se întrerup, iar întregul sistem solar este dat peste cap. Craig ciocăni în masă : aici comand eu, iar dumneata o să te supui ca toți ceilalți. E treaba mea să urmăresc funcționarea stației, transmiterea regulată a energiei pe alte planete. Nu voi permite unui ignorant să mă bage în bucluc. Cît timp sînt eu aici, nimeni nu va îndrăzni să tulbure Sferele colorate. Avem și fără asta destule griji.

Page se îndreptă spre ușă, dar Craig îl opri, spunîndu-i pe un ton scăzut.

— Vreau să te previn. În locul dumitale n-aș încerca să fur mașina. După fiecare călătorie balonul de oxigen este scos și este închis în dulap. Singura cheie se găsește la mine. Privi trist în ochii lui Page și continuă : desigur, în mașină mai rămîne puțin oxigen, care ar ajunge pentru vreo jumătate de oră, poate chiar pentru mai puțin. Dar nu pentru mai mult. Nu-i prea plăcut să rămîi fără oxigen. Abia deunăzi, în apropierea uneia dintre stațiile Centurii de Apus, au dat peste un flăcău care pățise ceva...

Page ieşi, trîntind uşa.

Sferele încetaseră să danseze şi se rostogoleau lin pe şes. Din cînd în cînd, una dintre ele lua forma vreunui obiect, dar o făcea leneş, nehotărît şi revenea imediat la starea precedentă.

„Cred că bătrînul Crippie şi-a lăsat vioara. Puţin probabil să se-ntîmple ceva. Pe staţiile automatizate atenţia nu-i solicitată decît la minimum".

Camera de comandă era plină de aparatele care, pocnind, zăngănind, trosnind, bolborosind, dirijau fluxul energetic spre Centura de Apus şi direcţionau undele spre puncte ale Universului, unde erau receptionate de substaţiile ce formau centurile inelare ale celorlalte planete. E suficient ca un aparat să nu funcţioneze, e de ajuns o deviere de o fracţiune de grad şi... Craig se cutremură, închipuindu-şi unda cum se împlîntă cu o forţă înspăimîntătoare într-o planetă, într-un oraş.

Dar este exclusă orice defecţiune ; niciodată nu s-a întîmplat una ca asta şi nici nu se va întîmpla. Mecanismul este perfect fiabil ; a trecut multă vreme de cînd Mercur trimitea pe astrocargouri gigantice grupuri de transformatoare spre alte lumi. Da, această energie cu adevărat nesecată era transmisă la distanţe de milioane de mile, prin unde rectilinii. Această energie o căpătau fermele de pe Venus, minele din Marte, uzinele chimice şi criolaboratoarele de pe Pluton.

În camera de comandă mai existau şi alte aparate nu mai puţin importante : maşina atmosferică — ea compunea amestecul de aer, folosind oxigenul lichid, azotul şi celelalte gaze din cisternele pe care astronavele le aduceau, o dată pe lună, de pe Venus ; instalaţia frigorifică ; maşina care reglează forţa gravitaţională.

Craig auzi paşii grei ai lui Crippie pe scară şi se întoarse spre uşă chiar în momentul în care bătrînul intra în cameră.

— Pămîntul abia a ieşit din opoziţie, spuse Crippie. Staţia de pe Venus a căpătat o sarcină energetică suplimentară.

Craig dădu din cap : totul mergea în ordinea stabilită. De îndată ce Soarele se găsea între o planetă oarecare şi Mercur, energia suplimentară produsă pe acesta era preluată de substaţiile proximei planete care o retransmiteau celei ecranate de Soare pînă cînd opoziţia dispărea.

Craig se ridică şi, apropiindu-se de luminator, începu să privească şesurile prăfuite. La orizont se ivi un punct ; se apropia rapid prin deşertul mort şi cenuşiu.

— Kunt ! exclamă Craig.

Crippie se îndreptă spre uşă.

— Mă duc să-l întîmpin. Ne-am înţeles să jucăm azi o partidă de şah.

— Mai întîi, spuse Craig, să vină la mine.

— Bine, răspunse Crippie.

...Craig nu putea de loc să adoarmă. Ceva îl neliniştea. Ceva nedeterminat, deoarece nu exista nici un motiv de nelinişte. Unda radio arăta că marele vîrtej se deplasează foarte încet, cu cîteva picioare pe oră şi în sens opus staţiei. Detectoarele nu descoperiseră alte vîrtejuri. Se părea că totul este în regulă. Şi totuşi o seamă de fleacuri — bănuieli, impresii neclare — nu-i dădeau pace. Iată, de pildă, Kunt ; era acelaşi ca întotdeauna, dar discutînd cu el, Craig încerca un sentiment neînţeles. Ar fi zis chiar — neplăcut ; fără să-şi dea seama de ce, simţi că-l furnică pe spinare, iar părul i se făcu măciucă.

Şi, colac peste pupăză, acest Page. Te pomeneşti că tîmpitul ăla blestemat o întinde ca să prindă Sfera, şi atunci nu mai scapi de buclucuri. Ciudat, cum se face că lui Kunt i s-au defectat staţiile de radio, atît cea din costum cît şi cea din maşină. Ca şi cum le-ar fi măturat fluxul de energie. Kunt nu putea să explice cum s-a întîmplat asta, de fapt nici n-a încercat. A ridicat doar din umeri. Cîte nu se mai întîmplă pe Mercur !

Craig renunţă la încercările de a adormi. Îşi vîrî în papuci picioarele, se duse la luminator, ridică jaluzeaua şi privi afară. Sferele colorate continuau să se rostogolească prin praf. Deodată una dintre ele se transformă într-o uriaşă sticlă de whisky, se ridică în aer, se înclină, iar lichidul curse pe jos. Craig hohoti : „Bătrînul Crippie visează că bea".

Se auzi o bătaie timidă în uşă. Craig se întoarse brusc. O clipă rămase locului, reţinîndu-şi răsuflarea şi trăgînd cu urechea, ca şi cum ar fi aşteptat un atac. Apoi rîse încet. Era cît pe-aci să facă o prostie. Nervii erau de vină. N-ar strica să bea ceva. Din nou o bătaie timidă, dar totuşi mai insistentă.

— Intră !

Crippie se strecură în cameră.

— Mă gîndeam că nu dormi, spuse el.

— Ce s-a-ntîmplat, Crippie ? Craig se simţi din nou încordat. Nu-l mai ţineau de loc nervii. Crippie veni mai aproape.

— Kunt, şopti el, Kunt m-a bătut la şah. De şase ori la rînd, fără să-mi de vreo şansă de revanşă. În cameră izbucni hohotul lui Craig. Înainte, cîştigam fără nici o trudă, stărui

bătrînul. Uneori, chiar îl lăsăm dinadins să cîştige, ca să nu se plictisească şi să nu renunţe la joc. Astă-seară mă şi pregăteam să-i trag o bătaie şi iată că deodată... Crippie se încruntă, iar mustăţile îi tresăriră : Şi asta nu-i totul, fir-ar să fie al dracului ! Am impresia că deodată Kunt s-a schimbat...

Craig se apropie de bătrîn şi-l apucă de umăr.

— Înţeleg, spuse. Înţeleg foarte bine ce simţi. Din nou îşi aminti cum i se făcuse părul măciucă adineauri cînd vorbise cu Kunt.

Clipind din ochii săi spălăciţi, Crippie dădu din cap.

Craig se răsuci pe călcîie şi începu să-şi dezbrace pijamaua.

— Crippie, rosti el brusc, ia imediat revolverul, coboară în camera de comandă şi încuie-te acolo. Nu te duce nicăieri pînă nu mă-ntorc. Şi nu da drumul înăuntru nimănui. Se uită trist la bătrîn : Înţelegi ? Nimănui ! Dacă eşti silit, trage. Dar fii atent, nimeni să n-atingă manetele.

Crippie îşi holbă ochii şi-şi înghiţi saliva.

— Crezi c-o să avem neplăceri ? întrebă el cu glasul tremurător.

— Nu ştiu, îi răspunse sec Craig, dar vreau să aflu.

Jos, în garaj, Craig privi supărat spre locul gol, unde trebuia să se găsească maşina lui Page. Dispăruse ! Craig se apropie furios de locul unde erau păstrate baloanele cu oxigen. Văzînd că broasca dulapului era neatinsă, vîrî în ea cheia. Capacul sări în sus : toate baloanele erau la locul lor, unul lîngă altul, fixate la instalaţia de încărcare. Craig stătea şi se uita la baloane şi nu-i venea să-şi creadă ochilor.

„Toate-s la locul lor ! Înseamnă că Page a plecat cu maşina fără să aibă o rezervă suficientă de oxigen, aşa că va pieri de o moarte chinuitoare în deşerturile lui Mercur".

Craig se întoarse ca să plece, dar deodată se opri. Prin minte îi treceau tot felul de gînduri. N-avea nici un sens să-l urmărească pe Page. Probabil nerodul ăla era deja mort. O adevărată sinucidere. Şi doar îl prevenise ! El, Craig, va avea de furcă ? S-a întîmplat ceva acolo, la norul cosmic. Mai întîi trebuia să alunge bănuielile chinuitoare ce-i frămîntau creierul. Trebuia să verifice anumite lucruri. N-avea cînd să urmărească morţii. Un tîmpit blestemat, un sinucigaş ! Pur şi simplu a înnebunit, închipuindu-şi că poate prinde o Sferă colorată.

Craig deconectă linia, închise furios robinetul balonului, desfăcu legătura și scoase din dulap balonul ; era greu : așa și trebuia să fie, pentru a rezista la presiunea de 200 de atmosfere. Apoi porni prin garaj spre mașină, cînd pisica Matilda țîșni pe scară în jos și i se încurcă între picioare. Craig se poticni, gata să cadă, dar izbuti cu greutate să-și păstreze echilibrul și înjură cu *priceperea dobîndită numai după un lung antrenament.*

— Miau ! făcu sociabil Matilda.

★

Era ceva nereal în partea însorită a lui Mercur și asta mai mult simțeai decît vedeai. De acolo, Soarele părea de nouă ori mai mare ca de pe Pămînt, iar termometrul nu arăta niciodată mai puțin de 340°C. În arșița asta înspăimîntătoare, amplificată de intensele radiații ale Soarelui ,oamenii trebuiau să poarte costume cosmice cu fotoelemente, să circule în mașini cu fotoelemente și să trăiască în stația de energie, care nu era altceva decît un puternic fotoelement.

Energia electrică putea fi condusă, dar dogoarea și radiațiile aproape că nu se supuneau controlului. Stîncile și solul, biciuite de arșiță și de radiații, se transformau în praf. Iar orizontul se tîra foarte aproape, întotdeauna atîrna deasupra capului, de parcă ar fi fost capătul lumii.

Dar nu asta făcea planeta să fie atît de ciudată, ci mai curînd *nefireasca deformare a tuturor liniilor*, deformare greu de perceput. Poate că senzația de bizar se datora faptului că uriașa masă a Soarelui înlătura existența unei linii drepte, înclinînd acul magnetic și modificînd însăși structura spațiului cosmic.

În timp ce gonea pe șesul prăfuit, Craig simți tot timpul această stare contrară obișnuințelor lui terestre. Mașina trecea printr-o băltoacă, împroșcînd o topitură grea. În mintea distrată a lui Craig se învălmășeau sute de gînduri dezlînate. Ochii lui ageri urmăreau, prin masca străvezie, urmele lăsate de mașina lui Kunt. Balonul cu oxigen șuiera ușurel, generatorul atmosferic pîrîia, dar locurile străbătute erau liniștite.

Cercetînd în jurul său, Craig observă că parcă îl urmărea o mare sferă albastră, dar în curînd uită de ea. Privi harta pe care erau indicate coordonatele vîrtejului. Rămăseseră doar cîteva mile. Şi iată-l ajuns în apropierea norului.

Craig nu-l sesiză de loc, cu toate că aparatele îl detectau şi-l indicau pe hartă, pe măsură ce se apropiau de el. Poate dacă ai sta sub un unghi drept faţă de vîrtej, ai putea observa o licărire slabă, o vibraţie, ca şi cum ai privi într-o oglindă ondulată. Altceva nu trăda prezenţa norului. Nu-ţi dădeai seama unde începe şi unde se termină. Chiar avînd aparatele în mîini nu era greu să pătrunzi în el.

Craig tresări, aducîndu-şi aminte de primii călători interplanetari care nimereau în asemenea vîrtejuri. Curajoşii astronauţi îndrăzneau să descindă pe emisfera însorită, se încumetau să călătorească în acele străvechi scafandre. Aproape cu toţii piereau în radiaţii, ca şi cum ar fi fost fierţi. Unii se îndreptau spre şesuri şi acolo dispăreau. Alţii intrau în nor şi parcă se topeau în văzduh.

Bineînţeles, nu exista nici un fel de văzduh — nu mai exista de multe milioane de ani. Pe această planetă elementele libere dispăruseră de mult, iar toate elementele rămase, cu excepţia celor ascunse adînc sub sol, erau atît de solid legate în combinaţii, încît era imposibil să fie extrase. Tot astfel dispăruse şi de pe Venus aerul lichid.

Vehiculul lui Kunt lăsase în praf şi pe pietre urme foarte clare, aşa încît nu le puteai pierde din ochi. Maşina lui Craig săltă puţin în sus, apoi plonjă într-o mică vale. Şi în centrul văiugii Craig văzu un joc straniu de lumină şi de întuneric.

Iată şi norul cosmic.

Craig se uită la aparate — i se tăie răsuflarea. Ce intensitate! Continuînd să meargă pe urmele lui Kunt, Craig lunecă în vale, apropiindu-se tot mai mult de acea formă aproape invizibilă, care era vîrtejul. Acolo maşina lui Kunt se oprise. Kunt ieşise, probabil, din maşină şi adusese aparatele mai aproape de vîrtej; dîrele lăsate de el brăzdau praful mărunt. Apoi se întorsese... se oprise şi se apropiase din nou de nor. Şi acolo...

Craig frînă brusc, uitîndu-se înspăimîntat prin parbriz. Îşi simţea pulsul bătîndu-i turbat în gît. Sări de pe scaun şi începu să îmbrace în grabă costumul cosmic.

Ieşind din maşină, se îndreptă spre grămada întunecată care zăcea pe sol. Se apropie încet, tot mai mult, şi groaza îi strîngea inima în cleşte. În sfîrşit, se opri. Arşiţa şi radiaţiile îşi jucaseră rolul ; calcinaseră, zbîrciseră, îşi distruseseră victima, dar în mod neîndoielnic de pe sol îl privea faţa moartă a lui Kunt Anderson !

Craig se ridică şi se uită în preajmă. Sferele colorate dansau pe coline, învîrtindu-se şi împingîndu-se — martori muţi ai îngrozitoarei descoperiri. Una dintre ele, o sferă albastră, care era mai mare decît celelalte, se luase după maşina ce cobora valea ; acum se legăna neliniştită la vreo 15 metri de Craig.

Kunt spusese : „nostim". Strigase asta, şi glasul îi trosnea şi-i vibra, înăbuşit de radiaţiile puternice. Dar oare fusese Kunt ? Poate că el şi murise cînd mesajul ajunsese la Craig ?

Craig privi în jur. Sîngele îi zvîcnea în tîmple. Să fie Sferele vinovate de moartea lui Kunt ? Şi dacă este aşa, atunci de ce nu se ating şi de el, de Craig ? Iată, sute de Sfere dansează pe colină. Dacă cel ce zace aici, cu ochii morţi, aţintiţi în bezna spaţiului, este Kunt, atunci cine este celălalt care s-a întors la staţie ?

Va să zică, Sferele se dădeau drept oameni ! Era posibilă una ca asta ? ! Desigur, ele erau mimi excelenţi, dar nici chiar aşa : totdeauna se ivea ceva necorect în imitaţia lor — ceva stîngaci şi fals. Craig îşi aminti ochii lui Kunt, cînd se întorsese la Centru, privirea lor rece, pustie, aşa cum este cea a oamenilor cruzi. Din cauza acestei priviri, îl furnicase pe spinare pe Craig. Şi Kunt, cel care juca şah atît de prost, cîştigase de şase ori la rînd.

Craig se uită din nou la maşină. Sferele colorate dansau ca şi înainte, pe coline, dar marea Sferă albastră dispăruse. O senzaţie groaznică, dar neclară îl făcu pe Craig să se întoarcă şi să privească la vîrtej. La marginea acestuia stătea un om. Craig îl privi în tăcere, fără să se poată urni din loc.

Omul care stătea în faţa lui la distanţă de patruzeci de picioare era Cart Craig !

Trăsăturile propriei sale feţi, el întreg, un al doilea Cart Craig, ca şi cum ar fi cotit pe după colţ şi s-ar fi ciocnit cu sine însuşi, venindu-şi în întîmpinare ! Uimirea îl copleşise. Porni repede înainte, apoi se opri. Stupoarea se schimbă deo-

dată în groază ; apăru conştiinţa primejdiei, ascuţită ca o lovitură de cuţit. Omul din faţă ridică mîna şi-l chemă la sine pe Craig, dar Craig stătea ca înfipt în pămînt şi încerca să-şi dea seama de cele ce se întîmplau, să-şi liniştească tulburarea din creier. Nu era o simplă reflectare, deoarece omul n-avea pe el un costum cosmic, aşa cum avea Craig.

Şi nici nu era un om adevărat, altfel n-ar fi stat aşa, sub razele turbate ale Soarelui. Ar fi pierit într-o clipă. Dar la patruzeci de picioare de maşină bîntuia vîrtejul, care înghiţea pe oricine ar fi trecut de înfiorătoarea graniţă invizibilă. Vîrtejul se deplasa cu o viteză de cîteva picioare pe oră, iar locul în care stătea acum Craig şi unde, la picioarele lui, zăcea corpul lui Kunt, se găsise cîteva ore mai înainte în sfera de acţiune a vîrtejului.

Celălalt înaintă, iar în acelaşi moment Craig se dădu înapoi şi mîna lui apucă revolverul. Însă n-apucă să-şi scoată arma decît pe jumătate : omul dispăru. Nici un fum, nici o vibrare a materiei care-şi schimbă starea. Omul se evaporase pur şi simplu. Dar în locul lui se legăna o mare Sferă albastră.

O sudoare rece apăru pe fruntea lui Craig şi i se scurse pe faţă. Ştia că fusese la un pas de moarte, ba poate chiar de ceva mai rău. Se întoarse şi se zvîrli nebuneşte în maşină, trase uşa, apucă manetele.

Ca scos din minţi îşi goni Craig vehiculul. Groaza îl prinsese în cleştii ei reci. De două ori a fost cît pe-aci să se-ntîmple o catastrofă : o dată maşina a plonjat într-un nor de praf, a doua oară a luat-o razna spre un lac de cositor topit. Craig strîngea bine volanul, maşina sărea necontenit în sus pe colinele lunecoase. La naiba ! cel ce se-ntorsese în locul lui Kunt era leit Kunt. Ştia ce ştia Kunt, se purta ca şi Kunt. Aceleaşi obiceiuri, acelaşi glas, chiar cursul gîndurilor era acelaşi. Ce pot face oamenii, ce poate face omenirea împotriva acestei primejdii ? Vor putea să-i deosebească pe pămîntenii adevăraţi de dublurile lor ? Cum se puteau recunoaşte pe sine însuşi ? Creatura care pătrunsese în Centru l-a bătut pe Crippie la şah. Bătrînul îl obişnuise pe Kunt cu ideea că felul lor de joc era oarecum egal. Dar Crippie ştia că-l poate bate pe Kunt oricînd, în vreme ce Kunt nu ştia aceasta şi deci nici creatura ce-l reprezenta pe Kunt n-o ştia. Iată de ce Kunt cel

fals s-a așezat la masa de șah și a cîștigat șase partide la rînd, spre mîhnirea și perplexitatea bătrînului Crippie.

Avea totul vreun sens sau nu ?

Sfera colorată se prefăcuse în Craig. Ea încercase să-l atragă pe Craig în norul cosmic. Probabil că Sferele sînt în stare să-și modifice structura electronică și astfel să pătrundă în vîrtej fără să pățească nimic. Ele l-au atras acolo pe Kunt, luînd înfățișarea unei ființe omenești și trezindu-i astfel curiozitatea. El a intrat în vîrtej, și acolo Sferele colorate s-au năpustit asupra lui. Ele nu puteau atinge omul îmbrăcat în costum, deoarece costumul era o cameră cu fotoelemente, iar Sferele sînt aglomerări de energie. În lupta energiei cu fotoelementul întotdeauna învinge fotoelementul.

— Nu-s proaste, gîndi Craig. Metoda Calului troian. Mai întîi s-au debarasat de Kunt, apoi au încercat să facă același lucru cu mine. Dacă în Centru ar exista două Sfere, nu le-ar fi greu să-l cureță și pe Crippie.

Craig întoarse cu furie volanul. Frînă înaintea trecătorii și viră spre vale. Mai întîi trebuia căutată Sfera care joacă rolul lui Kunt. În primul rînd trebuia găsită ; apoi aveau să hotărască ce să facă cu ea.

★

Dar a găsi sfera nu era chiar atît de simplu. Craig și Crippie, îmbrăcați în costume spațiale, stăteau în mijlocul bucătăriei.

— Trebuie să fie pe undeva pe-aici, lua-m-ar dracu, spuse Crippie. Pur și simplu s-a ascuns, iar noi nu l-am observat.

Craig dădu din cap :

— Nu, Crippie, nu se poate să nu-l fi observat. Am întors totul pe dos, n-am lăsat necercetată nici o crăpătură.

— Dar poate, își dădu cu părerea Crippie, și-a dat seama că partida e pierdută și și-a luat tălpășița. Poate că a întins-o pe cînd păzeam camera de comandă.

— Poate, se învoi Craig. Și eu m-am gîndit la asta. Cel puțin știu că el ne-a distrus stația de radio. Se temea probabil că vom cere ajutor. Înseamnă că avea un plan pe care în acest moment poate că și-l duce la îndeplinire.

Staţia tăcea, dar liniştea era subliniată şi amplificată de sunete abia perceptibile : trosnetul slab al maşinilor la etajul inferior, şuieratul generatorului atmosferic, bolboroseala apei sintetizate.

— Fir-ar al naibii, pufni Crippie, ştiam că nu-i în stare s-o facă. Pur şi simplu Kunt nu putea cîştiga la şah dacă juca fără şmecherii.

Din frigider se auzi un miorlăit disperat : „Miau-u !" Crippie porni înspre frigider şi apucă în drum mătura.

— Iar pisica asta blestemată, mormăi el, nu pierde nici un prilej să se vîre acolo.

Craig se repezi înainte şi-i trase lui Crippie mîna de pe uşă.

— Stai ! porunci el.

Matilda continua să miaune jalnic.

— Dar Matilda...

— Şi dacă nu-i Matilda ? ! spuse Craig.

Dinspre uşa care dădea în coridor se auzi un tors uşor. Amîndoi se întoarseră. Matilda stătea în prag, arcuindu-şi spinarea ; ridicîndu-şi coada pufoasă, se freca de rama uşii. În momentul acela din frigider se auzi urletul sălbatic, furios, al unei pisici.

Ochii lui Crippie se îngustaseră. Mătura căzu cu zgomot pe jos.

— Dar noi n-avem decît o singură pisică !

— Bineînţeles, i-o tăie Craig. Una dintre ele este Matilda, iar cealaltă Kunt sau mai bine zis ceea ce a fost Kunt. Vui un semnal strident. Craig se duse iute la luminator şi ridică jaluzeaua.

— Este Page ! exclamă. S-a întors Page.

Craig se uită la Crippie, a cărui faţă exprima neîncrederea. Page plecase cu cinci ore mai înainte, fără oxigen, şi totuşi era acolo, se întorsese. Dar nici un om n-ar fi putut trăi fără oxigen mai mult de patru ore. Privirea lui Craig deveni dură ; pielea frunţii i se încreţi între sprîncene.

— Crippie, spuse el brusc, ia în braţe pisica şi ţine-o să nu fugă.

Crippie făcu o mutră acră, dar o ridică de jos pe Matilda. Ea torcea tare, agăţîndu-se cu lăbuţele-i delicate de haină.

Page ieşi din maşină şi se îndreptă prin garaj direct spre Craig. Craig îl privea duşmănos, de sub casca scafandrului.

— Mi-ai nesocotit ordinul, spuse supărat. Ai plecat să prinzi Sfera și chiar ai prins una.

— Nu-i nimic grav, căpitane Craig, spuse Page. Sînt ascultătoare ca niște pisoi. Le-am îmblînzit fără nici o dificultate.

Fluieră și din ușa deschisă a mașinii se rostogoliră două Sfere — una roșie și una verde ; se opriră și începură să se legene. Craig le cîntări și le aprecie dintr-o privire.

— Băieți buni, observă simplu Page.

— Și tocmai cîți îți trebuia, spuse Craig.

Page tresări, dar se stăpîni imediat.

— Da, și eu tot așa gîndesc. Desigur, am să-i învăț să umble cu aparatele, dar mi-e teamă că dacă se apropie de posturile de recepție, toate se duc dracului.

Craig se apropie de dulapul cu baloane de oxigen și deschise ușa.

— Un lucru nu pot înțelege, spuse el. Te-am prevenit să nu deschizi dulapul. Și te-am mai prevenit că fără oxigen ai să pieri. Și totuși ești viu.

Page rîse :

— Am avut ascuns puțin oxigen, căpitane. Parcă am presimțit că o să mă refuzi.

Craig scoase unul dintre baloane din dulap.

— Minți, Page, spuse el calm. N-ai avut alt oxigen. Nici n-aveai nevoie de el. Orice om ar fi murit, de o moarte groaznică, dacă ar fi ieșit de aci fără oxigen. Dar dumneata n-ai murit, pentru că nu ești om !

Page se retrase repede, dar se opri în loc, îndreptîndu-și privirea spre balonul cu oxigen, cînd celălalt îl și strigă.

— O singură mișcare și dau drumul oxigenului, spuse Craig sumbru, strîngînd între degete supapa de control. Știi desigur ce înseamnă asta ; este oxigen lichid sub presiune de 200 atmosfere. Mai rece chiar decît spațiul. Craig rîse cu o satisfacție răutăcioasă : O mică doză îți va întoarce pe dos organismul, *nu-i așa ? Voi, Sferele, v-ați obișnuit să trăiți acolo la suprafață*, într-o arșiță înfiorătoare, și nu suportați frigul. Voi aveți nevoie de o cantitate colosală de energie, iar aici la noi, în interiorul stației, este puțină energie. Noi sîntem nevoiți s-o păstrăm, pentru că altfel pierim. Dar în oxigenul lichid este și mai puțină energie. Voi vă creați singuri mediul înconjurător și-l răspîndiți chiar în jur, dar totuși acesta este limitat.

— Dacă n-ar exista costumele cosmice, ai vorbi altfel, spuse amar Page.

— Costumele, probabil, v-au pus în încurcătură, zîmbi Craig. Noi le-am îmbrăcat pentru că goneam după prietenul dumitale. Cred că este în frigider.

— Prietenul meu este în frigider ?

— Da, cel care s-a întors în locul lui Kunt. Cînd şi-a dat seama că sîntem pe urmele lui, s-a transformat în Matilda.. Dar a sărit peste cal. S-a simţit atît de mult Matilda încît a uitat cine este în realitate şi a intrat în frigider. Ceea ce nu i-a fost de loc pe plac.

Page păru cu totul copleşit. O clipă, trăsăturile feţei lui deveniră difuze, apoi se precizară din nou.

— De vină-i faptul că întreceţi măsura, continuă Craig. Uite şi acum, dumneata eşti mai mult Page decît Sferă, mai mult om decît o acumulare de energie.

— N-ar fi trebuit să facem această încercare, spuse Page. Cel mai bine ar fi fost să aşteptăm pînă cînd te înlocuia altcineva. Ştim doar că dumneata nu ne dispreţuieşti, cum o fac mulţi oameni. Eu am spus că trebuie să aşteptăm, dar tocmai atunci în vîrtejul cosmic a nimerit un om cu numele de Page...

Craig dădu din cap.

— Înţeleg, pur şi simplu nu puteaţi pierde ocazia. De obicei este greu de ajuns pînă la noi. Voi nu sînteţi în stare să învingeţi camerele cu fotoelemente. Trebuia totuşi să inventaţi ceva mai convingător. Povestea asta absurdă cu Sferele prinse...

— Page plecase însă chiar pentru asta, insistă falsul Page. Firesc că n-ar fi reuşit s-o facă, dar era sigur de succes.

— A fost foarte viclean din partea voastră, spuse Craig. Să-i aduci pe băieţii voştri, prefăcîndu-te că i-ai prins, pentru ca la un moment dat să ne iei prin surprindere. Da, era mai viclean chiar decît ţi se pare.

— Ascultă, spuse Page, nouă ne este limpede că am pierdut. Ce vreţi să faceţi acum ?

— O să-i dăm drumul prietenului dumitale din frigider, spuse Craig. Apoi vom deschide uşile — şi sînteţi liberi.

— Şi dacă nu plecăm ?

— Atunci vom da drumul oxigenului lichid. Avem sus rezervoarele pline cu oxigen. Le vom goli, transformînd totul

într-un adevărat infern. Voi nu veți suporta și veți pieri din lipsă de energie.

Din bucătărie se auzi un zgomot înfiorător. Ai fi crezut că un ghem de sirmă ghimpată hîrjîie pe un acoperiș de tablă. Zgomotul era din cînd în cînd întrerupt de urletele lui Crippie. Pe trepte, din bucătărie, se rostogoli o sferă de blană, iar după ea Crippie agitînd furios o măturică. Mingea se desfăcu, transformîndu-se în două pisici identice. Cozile stăteau băț, blana de pe spinare li se zburlise, ochii le luceau ca niște focuri verzi.

— M-am săturat să țin pisica asta blestemată și am... oftă Crippie.

— Am înțeles, îl întrerupse Craig. Și ai băgat-o în frigider lîngă cealaltă pisică.

— Chiar asta am făcut, recunoscu Crippie. Și în fața mea s-a dezlănțuit iadul.

— Bine, spuse Craig. Acum, Page, spune care este a dumitale...

Page pronunță repede ceva și una dintre pisici începu să se topească. Trăsăturile ei deveniră neclare și ea se preschimbă într-o Sferă, într-o mică Sferă drăgălașă, roz-pal.

Matilda scoase un urlet înfiorător și o rupse la fugă.

— Page, spuse Craig, noi am fost întotdeauna împotriva *complicațiilor. E suficient să vreți și putem deveni prieteni.* Nu există nici o cale... ?

Page dădu din cap :

— Nu, căpitane. Noi și *oamenii sîntem ca doi poli.* Noi discutăm acum ca un om cu un alt om, în realitate însă diferența este covîrșitoare, nu ne putem înțelege unul cu altul. Page se opri și spuse șovăind : Ești un băiat de ispravă, Craig. Din dumneata ar fi ieșit o Sferă bună.

— Crippie, spuse Craig, deschide ușa. Page se întoarse ca să plece, dar Craig îl strigă : Încă un minut. Ca un serviciu personal. Nu-mi poți spune din ce cauză s-a întîmplat toată povestea asta ?

— Este greu de explicat, spuse Page. Vezi, prietene, toată problema este cultura. Desigur, *cultura* nu este cuvîntul cel mai potrivit, dar nu pot exprima altfel lucrul acesta în graiul dumitale. Pînă la venirea voastră am avut cultura noastră, modul nostru de viață, gîndurile noastre — erau ale noastre

proprii. Noi ne-am dezvoltat altfel decît voi, noi n-am trecut, ca voi, prin această fază necoaptă care este civilizația. Noi am început dintr-un punct la care voi nu veți ajunge nici peste un milion de ani. Noi avem un țel, un ideal spre care tindem. Și noi progresam. Nu-ți pot explica lucrul acesta. Și deodată ați apărut voi...

— Mai departe ghicesc, îl întrerupse Craig. Noi am adus aci o influență străină, v-am nesocotit cultura, concepția de viață. Gîndurile noastre le-au invadat pe ale voastre, iar voi ați devenit niște simpli imitatori, preluînd deprinderi străine. El se uită la Page : Oare nu există nici o soluție ? Trebuie să ne dușmănim din cauza asta, fir-ar al naibii ?

Page se întoarse și se îndreptă spre ieșire, după el mergeau două Sfere mari și una mică, roz.

Stînd în ușă, umăr lîngă umăr, cei doi pămînteni priveau cum ies Sferele colorate. Mai întîi Page păstră înfățișarea omenească, dar apoi trăsăturile lui se pierdură, se strînseră și iată că și în locul lui se legăna acum o Sferă.

Crippie hohoti la urechea lui Craig :

— E violetă, lua-o-ar dracu !

★

Craig se așeză la masă și scrise un raport către Consiliul energiei solare ; stiloul îi alerga repede pe hîrtie.

„Cinci sute de ani au așteptat înainte de a începe să acționeze. Poate că au întîrziat din precauție sau în speranța că vor găsi vreo altă soluție. Sau poate că timpul se calculează la ei altfel. Pentru viața care se pierde în infinit, timpul n-are prea mare importanță. În intervalul acestor cinci sute de ani ei ne-au observat, ne-au studiat. Au citit în creierul nostru, ne-au absorbit gîndurile, ne-au cercetat cunoștințele, s-au pătruns de individualitatea noastră. Probabil că ei ne cunosc mai bine decît ne cunoaștem noi înșine. Ce este stîngaciul lor fel de a ne imita gîndurile ? O simplă viclenie ? O încercare de a ne face să-i considerăm inofensivi ? Sau între imitația lor și gîndurile noastre există aceeași diferență ca și între parodie și o adevărată operă de artă ? Nu pot spune nimic. În această problemă n-am nici un fel de idei. Pînă acum n-am încercat să ne apărăm de ei pentru că-i consideram doar niște ființe amu-

zante și nimic mai mult. Nu știu dacă pisica din frigider era o Sferă sau Matilda, dar tocmai pisica mi-a dat ideea oxigenului lichid. Desigur, există și mijloace mai eficace. Este bun orice poate să le scadă rapid energia. Sînt convins că ei vor face noi încercări, chiar dacă vor trebui să aștepte încă cinci sute de ani. De aceea eu insist..."

Puse jos tocul. Coșul de hîrtii care stătea în colțul camerei se mișcă și din el ieși Matilda. Coada ei stătea războinic drept în sus. Privindu-l cu dispreț pe Craig, ea se îndreptă spre ușă și începu să coboare treptele.

Crippie își acorda vioara. Se gîndea la Kunt. Lăsînd deoparte discuțiile iscate din pricina șahului, ei fuseseră întotdeauna prieteni.

Craig se gîndea cum să procedeze mai departe. Trebuia să se ducă după corpul lui Kunt și să-l trimită pe Pămînt, ca să fie înmormîntat acolo. Dar mai întîi se va culca. Fir-ar al naibii, ce somn îi era!

Craig luă tocul și continuă să scrie:

„...să se depună toate eforturile pentru inventarea armelor necesare... Dar de folosit le vom folosi doar pentru apărare. Despre o nimicire nici nu poate fi vorba...

De aceea trebuie să-i studiem, după cum ne studiază ei pe noi. Pentru a lupta cu ei trebuie să-i cunoaștem. Data viitoare, desigur, vor imagina un nou mod de atac. De asemenea, este necesar să organizăm verificarea fiecăruia care intră în stație, pentru a determina dacă este om sau sferă. Și, în sfîrșit, trebuie să depunem toate eforturile ca să ne asigurăm de altă sursă de energie pentru cazul în care Mercur ar deveni inaccesibil".

Reciti raportul și-l puse deoparte.

— N-o să le placă, își spuse Craig, în special ultimul punct. Dar trebuie să privim adevărul în față.

Craig șezu mult timp la masă, gîndind. Apoi se ridică și merse la luminator.

Afară, pe șesurile lui Mercur, dansau Sferele colorate — figuri de șah monstruoase se rostogoleau în praf. Cît cuprindeau ochii, șesul era semănat cu figuri de șah ce treceau în galop. Și la fiecare salt se înmulțeau.

In românește de DORIN A. GROZA și RADU TUDOR